

tento zní: »Jsou-li výměny uzávěrovány neb ústředně stavěny a je-li správná poloha všech příslušných výměn vlakové cesty, kterou výpravčí určil, zajištěna zabezpečovacím zařízením, stačí, přesvědčí-li se výpravčí pohledem (!) na hradlovém přístroji, že byla správná cesta zapjata a blokovým závěrem zajištěna.« Právě tento aparát zjednodušuje náramně zabezpečovací zařízení, tak že nehody jsou úplně vyloučeny, obsluhuje-li výpravčí jen tento aparát. Význam tohoto aparátu byl obžalovanému dobře znám, neboť byl k dopravní službě autorisován. Zanedbání tohoto předpisu nemůže tudíž obžalovaného nijak omlouvatí. Byl-li obžalovaný tehdy skutečně různými pracemi zatížen, musel v první řadě vyhověti předpisům zabezpečovacím. Že v osudné době byla hustá mlha, jest pro posuzování provinění obžalovaného zcela bez významu, neboť obžalovaný zavinil nehodu svým opomenutím v kanceláři. Zdali provinění jeho jest menší či větší, nemá významu při posuzování otázky viny, nýbrž jen při otázce trestu, neboť skutkové povahy Šu 335 a 337 tr. zák., nevyžadují určitého stupně provinění. Osvobozující rozsudek zakládá se tudíž na nesprávném výkladu zákona. Poněvadž rozsudek, vyloučiv neprávem objektivní skutkovou podstatu trestného činu, nezabýval se vůbec subjektivní stránkou viny, nelze rozhodnouti ve věci samé.

Čís. 1194.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 578 sb. z. a n.).
Zvětšeniny podobizen nejsou předměty potřeby.**

(Rozh. ze dne 26. dubna 1923, Kr I 316/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem lichevního soudu při okresním soudě pro přestupky v Praze ze dne 21. září 1922 a potvrzujícím jej rozsudkem odvolacího soudu lichevního při zemském trestním soudě v Praze ze dne 18. listopadu 1922 porušen byl zákon; rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sproštuje se dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. obžaloby pro přestupek předražování, uvedený v prvním odstavci Šu 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., jehož se podle obžaloby dopustil tím, že v červnu 1921 v Praze, využívaje mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, žádal na manželce dělníka Marii K-ové za zvětšeninu fotografie její matky 212 Kč, tedy za předmět potřeby zřejmě přemrštěnou cenu.

Důvody:

Rozsudkem lichevního soudu při okresním soudě pro přestupky v Praze ze dne 21. září 1922, byl obžalovaný Kornelius V., obchodník v M., uznán vinným, že v červnu 1921 v Praze, využívaje mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, žádal na manželce dělníka Marii K-ové za zvětšeninu fotografie její matky 212 Kč, tedy za předmět potřeby zřejmě přemrštěnou cenu a že tím spáchal přestupek předražování dle prvního

odstavce §u 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., a byl proto odsouzen do tuhého vězení na 14 dnů a k peněžitě pokutě 5000 Kč, po případě do tuhého vězení na dalších 7 dnů. Lichevní soud odůvodnil svůj názor tím, že zvětšeniny podobizen jsou předměty potřeby dle §u 1 lichevního zákona, protože vzhledem ke kulturní úrovni dnešní lidské společnosti opatřování takových obrazů slouží nepřímo k ukojení potřeb lidských po stránce ethické (estetické). Rozsudkem odvolacího soudu lichevního při zemském trestním soudě v Praze ze dne 18. listopadu 1922, bylo odvolání obžalovaného do výroku o vině a trestu zamítnuto a napadený rozsudek byl v celém obsahu potvrzen ze správných důvodů soudu prvé stolice. Názor obou stolic, že zvětšeniny podobizen jsou předměty potřeby dle §u 1 lichevního zákona, spočívá na nesprávném použití zákona. Dle §u 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., rozumějí se předměty potřeby věci movité, které slouží přímo nebo nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Tím, že jsou postaveny vedle sebe potřeby lidí i potřeby zvířat, zřejmě jest naznačeno, že míněny jsou především potřeby životní, k nimž u člověka náleží ovšem i potřeby kulturní, měrou však pouze omezenou na potřeby duševního nebo tělesného vývoje a nikoli výhradně estetické, poněvadž i bez nich se kulturní člověk bez újmy svého životního vývinu může obejít a poněvadž i v dobách normálních široké vrstvy obyvatelstva trvale nebo dočasně buď dobrovolně se jich vzdávají, nebo, poměry nejsouce povzbuzovány, si jich vůbec nedopřávají. Jako nejvyšší soud ve svém rozhodnutí čís. 364 sbírky uznal, že zlaté a stříbrné šperky nejsou předměty potřeby, poněvadž ukájejí jen touhu určitých vrstev po ozdobě, nádheře a přepychu, nemůže přiznati této vlastnosti zvětšeninám podobizen, zhotoveným na objednávku pouze za tím účelem, aby jimi hověno bylo náladám společenským, byť i pietním. Vlastnost předmětu potřeby nelze zajisté upřítí podobiznám, sloužícím účelům praktickým, jako průkazkám, pasům, vzorkům, agnoskacím a pod., neodpovídá však již předmětu potřeby podobizna, zhotovená za účelem upomínky na určitou událost, místo, kostým atp. Avšak zvětšenina podobizny obzvláště není předmětem potřeby ve smyslu §u 1 lichevního zákona, poněvadž jest zpravidla výrobkem řemeslným, namnoze i výtvozem uměleckým, který nelze kdykoliv koupiti nebo si opatřiti hotový, nýbrž nutno jej dřív objednat a o způsobu jeho vyhotovení s fotografem se domluvit. Jeví se proto v tomto případě odsuzující výrok zmatečným dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř.

Čís. 1195.

Toho, kdo dopustil se urážky na cti v dopisu, jež psal zaměstnavateli k jeho výzvě, vyvíňuje důkaz pravděpodobnosti.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1923, Kr II 211/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského jako odvolacího soudu v O. ze dne 2. března 1922, jímž byl obžalovaný František T. uznán vinným přestupkem urážky na